

**Кафедра географії та туризму
Földtudományi és Turizmus Tanszék**

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ / MÓDSZERTANI AJÁNLÁS
до виконання індивідуальної роботи
з навчальної дисципліни

«Організація туризму (Туроперейтинг)»

Перший (бакалаврський) / Alapképzés (BA)
(ступінь вищої освіти / felsőoktatás szintje)

24 Сфера обслуговування / 24 Szolgáltatási szféra
(галузь знань / képzési ág)

Туризм / Turizmus
(освітня програма / képzési program)

Методичні рекомендації призначаються для ефективної організації індивідуальної роботи з дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм». Наведені основні вимоги до змісту індивідуальної роботи та порядок її виконання; необхідні правила оформлення таблиць, рисунків, додатків та ін., надаються критерії оцінювання та перелік рекомендованих джерел. Подано приклади оформлення титульного аркуша, технічної документації та списку використаних джерел.

Затверджено до використання у навчальному процесі
на засіданні кафедри географії та туризму ЗУІ ім. Ф. Ракоці II
(протокол № 2 від 5 квітня 2023 року)

Розглянуто та рекомендовано Радою забезпечення якості вищої освіти
Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II
(протокол №8 від 19 травня 2023 року)

Рекомендовано до видання в електронній формі (PDF)
рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II
(протокол № 5 від 24 травня 2023р.).

Розробник методичних рекомендацій:

Галина Шука – доктор педагогічних наук, професор (кафедра географії та туризму ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Рецензенти:

Леся Ковальська – кандидат географічних наук, доцент (кафедра туризмознавства і краєзнавства, Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)

Йосип Молнар – кандидат географічних наук, доцент (кафедра географії та туризму, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II)

За зміст методичних рекомендацій відповідальність несе розробник.

Відповідальні за випуск:

Галина Шука – доктор педагогічних наук, професор (кафедра географії та туризму ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Олександр Добош – начальник Видавничого відділу ЗУІ ім. Ф.Ракоці II

Видавництво: Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90202. Електронна пошта: foiskola@kmf.uz.ua)

© Галина Шука, 2023
© Кафедра географії та туризму ЗУІ ім. Ф. Ракоці II, 2023

A módszertani útmutató a 24 «Szolgáltatási szféra» 242 «Turizmus» képzési program első (alapképzési) szintjén tanuló hallgatók számára nyújt segítséget a «Turizmus szervezése (Touroperating)» c. tantárgy egyéni munkáinak hatékony elkészítéséhez. Megadják az egyéni munka tartalmára vonatkozó főbb követelményeket és a végrehajtás menetét; a táblázatok, ábrák, mellékletek stb. szerkesztéséhez szükséges előírásokat; az értékelési szempontokat és az ajánlott források listáját. Az útmutató tartalmazza továbbá a címlap kialakítására, a technikai dokumentációra és a felhasznált források listájára vonatkozó mintákat.

Az oktatási folyamatban történő felhasználáshoz jóváhagyta
a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszéke
(2023. április 5., 2. számú jegyzőkönyv).

Kiadásra javasolta a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola
Oktatási és Módszertani Tanácsa
(2023. Lehet 19. 8. számú jegyzőkönyv).

Elektronikus formában (PDF fájl formátumban) történő kiadásra javasolta
a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Tudományos Tanácsa
(2023. lehet 24, 5. számú jegyzőkönyv).

A módszertani ajánlás kidolgozója:

Prof. Scsuka Halina – professzor, a pedagógiai tudományok doktora (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Földtudományi és Turizmus Tanszék)

Szakmai lektorok:

Dr. Kovalska Lesia – PhD, a földrajztudományok kandidátusa, docens (V. Stefanykról elnevezett Prykarpattia Nemzeti Egyetem Turisztikai és Regionális Tanszéke)

Dr. Molnár József – PhD, a földrajztudományok kandidátusa, docens (a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Földtudományi és Turizmus Tanszékének tanszékvezetője)

A módszertani ajánlás tartalmáért kizárólag az ajánlás kidolgozója felel.

A kiadásért felel:

Prof. Scsuka Halina – professzor, a pedagógiai tudományok doktora (II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Földtudományi és Turizmus Tanszék)

Dobos Sándor – a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola Kiadói Részlegének vezetője

Kiadó: a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola (cím: 90 202, Beregszász, Kossuth tér 6. E-mail: foiskola@kmf.uz.ua)

© Scsuka Halina, 2023

© A II. RF KMF Földtudományi és Turizmus Tanszék, 2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	6
1. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	7
2. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	8
3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ	9
4. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ.....	16
5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ	17
6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	19
ДОДАТКИ.....	20
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	29

ВСТУП

Метою дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)» є набуття здобувачами компетентностей щодо організації туроператорського бізнесу, формування турпаketу, схеми його просування та реалізації; оволодіння правилами формування програм туристичного обслуговування, документального забезпечення процесів створення, комплектування, реалізації турів та програмних турпаketів тощо.

Дані компетентності формуються під час аудиторної (лекційні, семінарські та практичні заняття) та поза аудиторної (самостійна робота) діяльності студентів. Успішність засвоєння теоретичних знань та формування фахових компетентностей забезпечується зануренням здобувача в освітній процес, його активністю під час аудиторних занять, глибиною та систематичністю самостійної роботи. За відсутності курсової роботи з туроперейтингу *індивідуальна самостійна робота*, як форма організації навчальної роботи викладача зі студентами, яка здійснюється шляхом створення необхідних умов для виявлення і розвитку індивідуальних особливостей студента на основі особистісно-діяльнісного підходу, дає можливість здобувачу продемонструвати сформованість ряду

загальних:

K04. Здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу.

K06. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

K08. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.

K09. Вміння виявляти, ставити і вирішувати проблеми.

K14. Здатність працювати автономно.

та фахових компетентностей:

K16. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

K17. Здатність аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал територій.

K20. Розуміння процесів організації туристичних подорожей і комплексного туристичного обслуговування (готельного, ресторанного, транспортного, екскурсійного, рекреаційного).

K21. Здатність розробляти туристичний продукт.

K24. Здатність здійснювати моніторинг, інтерпретувати, аналізувати та систематизувати туристичну інформацію, уміння презентувати туристичний інформаційний матеріал

K29. Здатність діяти у правовому полі, керуватися нормами законодавства.

K30. Здатність працювати з документацією та здійснювати розрахункові операції суб'єктом туристичного бізнесу.

Індивідуальна робота передбачає розробку інноваційного туристичного продукту і, відповідно, містить ряд обов'язкових складових частин. Даний посібник містить перелік цих обов'язкових частин та покрокові рекомендації щодо їхнього виконання й оформлення; надаються також критерії оцінювання та перелік рекомендованих джерел.

1. ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Вибір та формулювання теми індивідуальної роботи здійснюється студентом самостійно. Тема формулюється за наступним шаблоном: «Розробка (вид) туру (для категорія споживачів) по (регіону). Можна вказувати тривалість туру.

Наприклад:

- Розробка автобусного туру «Південний експрес» для школярів по півдню України.
- Розробка 3-денного екстремального туру «Пригоди в Карпатах» для студентів Гарвардського університету.
- Розробка 7-денного винного туру «Сонце в бокалі» для молоді з Амстердаму.
- Розробка екологічного туру вихідного дня «Долина нарцисів» для сімейного відпочинку в Закарпатті.
- Розробка розважального дівоч-туру «Балувана Галя» в Одеській області.

Ідеї для формулювання теми індивідуальної самостійної роботи можна почерпнути з Таблиці 1. Важливо обрати унікальну назву для розробленого туру.

Таблиця 1. Інформація для формулювання теми індивідуальної роботи

Назва елемента	Приклади
Вид туризму	-діловий; -екологічний; -етнічний; -пригодницько-екстремальний; -релігійний; -шопінг-тур; -хобі-тур; -йога-тур; -культурно-пізнавальний; -гастрономічний; -велосипедний; -подієвий та інші.
Категорія споживачів	-школярі; -студенти; -молодь; -особи похилого віку; -чоловіки / жінки; -молодята; -сім'ї (з дітьми різного віку / без дітей); -представники окремих спільнот та ін.
Регіон	-всі області України; -країни ближнього та далекого зарубіжжя.

Джерело: складено автором.

Здобувач формулює тему і погоджує її з викладачем для перевірки правильності її написання.

На даному етапі у здобувача має бути розуміння: наскільки співпадають потреби його цільової аудиторії (для кого він розробляє тур) та туристично-рекреаційні можливості території, де планується подорож. Також бажано вже на початковому етапі визначитися з кількістю учасників, класом обслуговування (економ, туристичний, перший, VIP) та тривалістю туру, що значно обмежить обсяг майбутньої роботи.

2. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Індивідуальна робота – це, з одного боку, творча робота, з іншого – кваліфікаційна (така, що повинна підтверджувати рівень фахової підготовки здобувача, ступінь сформованості загальних та фахових компетентностей). Творчість здобувача може і повинна виражатися в креативності розробленого турпродукту. Тоді як кваліфікаційний рівень підтверджується такими характеристиками роботи, як структурність, глибина опрацювання матеріалу, взаємопов'язаність всіх отриманих результатів, доцільність ілюстрацій (карт, схем, графіків, таблиць), правильність оформлення.

Структура роботи повинна виглядати так:

- Титульна сторінка (Додаток А)
- Вступ.
- Сутність і специфіка обраного виду туризму.
- Цільова аудиторія.
- Оцінка туристичних можливостей області / регіону / країни відвідування.
- Розробка маршруту туру.
- Вибір підприємств, які надають послуги розміщення та харчування.
- Транспортне забезпечення туру.
- Технологічна документація туру.
- Формування програми перебування туристів.
- Страхування туристів.
- Розрахунок вартості та дохідності туру.
- Інформаційне забезпечення туру.
- Висновок.
- Список використаних джерел.
- Додатки.

Очевидно, що результатом виконаної роботи повинен бути проект туру. Зміст роботи вказує на те, як відбувалося його проектування.

3. РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета даної роботи – генерувати у здобувачів здатність застосовувати отримані знання на практиці, розробляючи новий турпродукт.

Для проектування та організації туру, його просування та реалізації студенту потрібні знання туристичних ресурсів, географії та маркетингу туризму, туристичного обслуговування тощо. Проте в роботі має бути детально представлено лише розрахунково-графічну частину, всі інші – лаконічно, в обсязі, який дозволяє розуміти логіку та напрям думки здобувача.

У *Вступі* має бути визначена мета роботи та стисло обґрунтована актуальність.

Сутність і специфіка обраного виду туризму – наводиться чітко, розгорнуте визначення даного виду туризму, вказуються його основні характеристики та особливості проектування даного виду турів.

Цільова аудиторія – проектується портрет потенційного споживача: короткий опис його потреб та очікувань від подорожі та програми перебування; особливості формування турів для даного сегменту туристичного ринку.

Оцінка туристичних можливостей області / регіону / країни відвідування – стисло про географічне положення, площу, адміністративний центр; надати характеристику основних об'єктів туристичного інтересу, відповідно до обраного виду туризму та цільової аудиторії (унікальність, місце розташування та стислий опис). Бажано відразу проранжувати обрані об'єкти з точки зору їхньої привабливості для туриста, оформити в таблицю (див. Таблиця 2) та позначити на карті, що стане в нагоді при розробці маршруту туру.

Пам'ятаємо, що критерії оцінки для різних видів ресурсів будуть різними, наприклад, для культурно-пізнавальних ресурсів це може бути рівень пізнавальної цінності (світовий, національний, місцевий).

Рівень привабливості (низький, середній, високий) визначається з огляду на цільову аудиторію: наприклад, церква чудотворною іконою матиме низьку привабливість у культурно-пізнавальних турах, але високу – в релігійних.

Таблиця 2. Прикладна структурно-оцінна таблиця кадастру туристичних ресурсів дестинації

№ п/п	Назви об'єктів	Критерії оцінки	Рівень привабливості	Транспортна доступність	Тривалість перебування (мах-мін)	Вартість послуги
1	Церква Різдва Пресвятої Богородиці	пам'ятка архітектури національного значення	Середній	Задовільна	30 – 45 хв.	Огляд – б/к. екскурсія – 300 грн.
2				
3						

Джерело: складено автором.

Обираємо ті туристичні об'єкти, які мають високу привабливість та гарну транспортну доступність.

Вибір підприємств, які надають послуги розміщення та харчування – визначаємо наявну пропозицію, результати аналізу вносимо в таблицю (Таблиця 3). Орієнтуємося на клас обслуговування та портрет споживача (наприклад, номери мають бути з окремими ліжками чи сімейного типу).

Таблиця 3. Прикладна структурно-оцінна таблиця закладів розміщення

№ п/п	Назви об'єктів, категорія	Місце розташування	Характеристика номерного фонду	Послуги, які входять у вартість / безкоштовні	Додаткові послуги	Рівень цін (нижня і верхня межа) грн./ніч
1.	Готель «Практик» 3*	м. Берегове вул. Б. Хмельницького, 101	Стандарт (14 номерів)	Wi-Fi кабельне ТБ паркування; альтанка; ігровий майданчик	харчування	500–1000
			Покращений (22 номери)			600–1200
			Люкс (7 номерів)			800–1200
			Апартаменти (3 номери)			1100
2.	Готель «Ларк»			

Джерело: складено автором.

Якщо тур формується не для економ класу, доцільно в таблицю внести також відомості про оснащення номерів. Але це буде лише кількісна характеристика закладів розміщення. Важливо також розуміти рівень сервісу в даних підприємствах. Для цього заповнюємо Таблицю 4.

Таблиця 4. Характеристика засобу розміщення

Показники	Офіційна інформація	Кількість проаналізованих відгуків		Характеристика за відгуками
		позитивних	негативних	
Розташування				
Територія, інфраструктура				
Номери				
Харчування				
Сервіс (додаткові послуги, анімація)				

Джерело: складено автором.

Після вивчення зібраної інформації, її можна систематизувати у вигляді наступної таблиці 5. Важливо зібрати інформацію не менш ніж по 3 готелям, які відповідають проектуваному туру по класу обслуговування, рівню цін та іншим вимогам.

Таблиця 5. Порівняльна характеристика засобів розміщення

Вимоги до засобів розміщення	Готель А	Готель Б	Готель В
Номерний фонд			
.....			

Джерело: складено автором

По аналогії подається інформація про підприємства харчування, які відповідають параметрам обраного туру. В даному випадку вказується тип обслуговування, характер кухні (національна, європейська), пропускна спроможність, ціна.

Наступні структурні елементи індивідуальної роботи мають бути більш деталізовані.

Розробка маршруту туру – складання картосхеми маршруту відбувається в кілька етапів:

вибір пунктів маршруту: спочатку, на основі складеного кадастру туристичних ресурсів, визначаються всі можливі пункти маршруту з огляду на мету подорожі та засоби пересування по маршруту;

ієрархізація цих пунктів: отриманий перелік потенційних пунктів маршруту переглядається за наступними критеріями: відповідність класу обслуговування, меті подорожі (види туризму), безпечність, доступність, атракційність, унікальність, тривалість програмного забезпечення;

вибір пунктів початку та закінчення маршруту: визначається відстань від початку подорожі до обраних пунктів, між самими пунктами, особлива увага приділяється визначенню відстані та транспортної доступності між атракційними пунктами та закладами розміщення, підприємствами харчування; встановлюється можливість використання транспортних засобів різного типу, і громадського в тому числі (для індивідуальних туристів);

розробка схеми маршруту: маршрут може бути лінійним, кільцевим, радіальним, комбінованим. Для того, щоб визначитися, необхідно знати наступну інформацію:

- тривалість туру;
- вимоги до насиченості (інформативності) подорожі;
- стан транспортної системи (густота доріг, якість покриття, наявність різних видів транспорту);

оптимізація маршруту охоплює набагато більше процесів, порівняно з його розробкою. Отримана схема маршруту аналізується з точки зору тривалості подорожі загалом та переїздів між пунктами зокрема, комфортності транспортних засобів, закладів розміщення та підприємств харчування, насиченості програми, відповідності меті подорожі, унікальності та атракційності обраних пунктів тощо.

Очевидно, що такий аналіз варто проводити, обираючи заклад розміщення з кількох подібних варіантів. Такий же аналіз варто зробити і обираючи підприємство харчування.

На цьому ж етапі визначається **Транспортне забезпечення туру** – розглядаються можливі варіанти перевезення на авіалініях, залізничним транспортом або автобусом (Таблиця 6) з огляду на тривалість маршруту в кілометрах, добах.

У варіанті з авіаперельотами можна заповнити подібну таблицю, додатково надавши характеристику авіакомпанії-перевізнику та моделі літака.

Далі обґрунтовується вибір остаточного варіанту доставки, перевізника, ціни і графіка перевезень.

Технологічну карту побудови маршрутів рекомендується здійснити у програмі Vificom України або у програмі Google Maps.

Таблиця 6. Транспортне забезпечення туру (залізничний транспорт)

Номер потягу	Розклад руху	Станція		Вартість	
		відправлення	призначення	плацкарт	купе
№749 «Ужгород-Київ»	щоденний	Мукачево 06.53	Київ 18.30	314,23	773,51
№81 «Ужгород – Київ»	щоденний	Мукачево 18.06	Київ 08.36	401,32	714,61
013 «Солотвино – Київ»				

Джерело: складено автором.

Результатом розробки маршруту є його картосхема. На ній умовною лінією наноситься шлях руху туристичної групи із зазначенням напрямку та способу пресування – автобусом чи іншим видом транспорту. Цей шлях прокладається по існуючих транспортних артеріях через дестинації, які наносяться на карту пунсонами. Всередині кожного пунсону різнокольоровими секторами позначаються основні послуги, що надаються в тому чи іншому місці призначення (див. рис.1). На схемі ще можуть зазначатися проміжні відстані та, навіть, швидкість руху автобуса на окремих ділянках (див. Додаток Б).

Рис. 1. Варіант розробки маршруту туру

Джерело: Король О.Д., 2016.

Після схеми маршруту подається її розшифровка:

1. Перелік географічних точок прямування транспорту по маршруту;
2. Перелік зупинок (назва населеного пункту та заплановані заходи: обід, відвідування музею, екскурсія чи майстер-класи);
3. Позначення місця початку та закінчення екскурсії.

Далі тур наповнюється додатковими (окрім транспортних, харчування та проживання) послугами – це **розробка програмного забезпечення** туру або **формування програми перебування туристів**. Програма перебування туристів повинна містити інформацію про тривалість переїздів, час прибуття на об’єкт та заплановані заходи в процесі подорожі (Додаток В). Деталізовані програми перебування складаються здебільшого для службового користування. Інколи туроператори замінюють інформаційний лист для туриста програмою перебування (Таблиця 7), але так в індивідуальній роботі робити не треба.

Головний критерій відбору заходів організації дозвілля у програму перебування туристів – мета подорожі, склад учасників та клас обслуговування.

При складанні програми перебування туристів варто врахувати наступне:

- час прибуття в перший день туру та від’їзду в останній, кількість разів прийому їжі;
- поселення в готель здійснюється після 14.00 год.;
- загальний ліміт часу програмного забезпечення становить, залежно від контингенту туристів, 12-14 годин (молодші та старші вікові групи повинні мати більше часу на відпочинок вночі, та можливість відпочити вдень);
- обов’язковий відпочинок вночі – мінімум 8 год.;
- нормативні витрати часу на харчування: сніданок – 30 хв., обід – 60 хв., вечеря – 45 хв. та певний час після прийому їжі;
- екскурсійне обслуговування: першою, зазвичай, є оглядова екскурсія; на один екскурсійний день планувати не більше двох екскурсій тривалістю по 2–3 год., або однієї виїзної на 6–12 год.;
- витрати часу на транспортування між основними пунктами маршруту визначаються відповідно до умов обраної схеми;
- програма має бути варіативною: включати екскурсійні програми вільного вибору та інші форми вільної організації дозвілля;
- програми створюються з урахуванням сезонності подорожі.

Таблиця 7. Приклад програми автобусного туру «ЗаКарпатські насолоди»

День маршруту	Опис маршруту
1 день	виїзд зі Львова (08:00) / Самбір (09:30) – Ужок (огляд церкви) – Перечин (обід-дегустація 15 автентичних закарпатських страв з гудаками) – Барвінок (купання в термальному басейні) – Середне (дегустація вин) – Берегівський р-н. (садиби сільського туризму, поселення о 21:00, вечеря)
2 день	сніданок і виїзд (08:00) – Виноградів (дегустація сиру на буйволячій фермі) – Синевирський перевал (огляд карпатських панорам) – Колочава (огляд долини крокусів, музеїв і обід) – Сойми (дегустація унікальної мінеральної води) – Стрий (20:30) / Львів (повернення о 21:30).

Джерело: Туроператор «Відвідай», 2023.

Забезпечення туристичних формальностей передбачає від туроператора **страхування туриста**. Обов'язковим є медичне та страхування від нещасних випадків. Вартість страхового полісу залежить від ряду чинників:

- тривалість подорожі (тривалість понад 30 днів дає знижку 10%, понад 90 – 15%, понад 180 – 20%);
- розмір страхової суми;
- наявність і розмір франшизи;
- вік туриста (вік від 60 до 75 років передбачає подвоєння страхового платежу);
- вид відпочинку (для спортивних чи екстремальних турів страховий платіж зростає в 1,5 рази);
- країна перебування (при відвідуванні країн Америки, Австралії, Океанії, Індії, ПАР, Таїланду страховий платіж зростає в 1,2 рази);
- додаткових побажань туриста.

Страхування може бути індивідуальним або груповим.

Програма страхування (А; Б; С; D – див. Додаток Д) визначається з огляду на побажання туристів.

Можна скористатися пропозиціями сервісів по онлайн страхуванню, які роблять розрахунок туристичної (мед) страховки для виїзду за кордон (Green travel, Vuso та ін.). В такому випадку обґрунтувати, чому було обрано ту чи іншу програму страхування та зробити посилання на ресурс. В документах вказується тип та вартість страхового полісу, яка страхова компанія буде надавати послуги. Для виїзних турів варто перевірити наявність представництва даної компанії в туристичній дестинації.

Розрахунок вартості туру доцільно робити, використовуючи метод фактичної собівартості: визначаються всі прямі та загальновиробничі затрати (без ПДВ) і закладається прибуток в розмірі 30% (Таблиця 7).

Кінцева ціна туру формується наступним чином:

$$\text{Ц кін} = \text{С} * \text{Н пр} + \text{Ф ком}, \quad (1)$$

де Ц кін – кінцева ціна реалізації туру;

С – собівартість туру;

Н пр – норма прибутку (відсоток націнки);

Ф ком – фіксована комісія туристичним агентам.

Зверніть увагу, число загальновиробничих витрат (утримання офісу, заробітна плата) та комісія турагента визначені довільно. Можна їх змінити, обґрунтувавши своє рішення.

Витрати на відрядження визначаються як 20% від мінімальної заробітної плати на добу – по Україні (2023 р. – 670 грн.), 80 євро за офіційним обмінним курсом гривні до євро, установленим НБУ, – за кордон. Підприємство цю цифру може підвищити.

При калькуляції транспортних послуг в автобусних турах важливо врахувати витрати на платні стоянки, з розрахунку, що одна стоянка – 50 грн./паркувальна одиниця (якщо інша інформація відсутня).

Наявна інформація дає можливість приступити до **складання технологічної документації** за розробленим маршрутом. Згідно стандарту ГОСТ 28681.1–95 «Проектування туристських послуг» розробка проекту туру включає оформлення:

- технологічної карти туристичної подорожі (див. Додаток Е);
- графіка завантаження підприємства (його в межах даної роботи розробляти не вимагається);
- інформаційного листка до туристичної путівки (див. Додаток Ж).

Інформаційне забезпечення туру полягає в підготовці для туриста інформаційного листка – документ, що містить розділи обов'язкової та додаткової інформації за маршрутом, призначеної для туриста, і є невід'ємним додатком до путівки або ваучеру. Рекомендований зміст інформаційного листка представлено в Додатку Ж.

Особливо варто звернути увагу туриста на такі моменти:

- час відправлення і прибуття в кожен пункт маршруту;
- всі назви, адреси та контакти приймаючих готелів, готелів, хостелів;
- розклад екскурсій, сніданків та обідів,
- відображена докладна інформація, які послуги та екскурсії входять у вартість путівки, а які оплачуються на місці;
- скільки коштують додаткові розваги та послуги (прання білизни, замовлення таксі та подібні);
- куди звернутися туристу в екстремній ситуації (контакти консульства, поліції та медичної допомоги та ін. телефони екстрених служб);
- та настійне прохання учасникам групи не нехтувати розкладами переїздів;
- рекомендації до одягу, взуття (при потребі).

Таблиця 7. Калькуляція туру «XXX»

№ з/п	Калькуляційна стаття	Показники		
		Кількість	Ціна	Вартість
1	Страховка			
2	Візи			
3	Транспорт			
4	Проживання			
	Готель «Магnum»			
	Готель «Європа»			
5	Харчування			
	Кафе «Кармен»			
	Ресторан «Стара хата»			
6	Екскурсії			
	Оглядова м. Берегове			
	Оглядова м. Рахів			
7	Атракції (майстер-клас)			
	плетіння кошика			
	вудіння форелі			
	Разом прямих витрат			
8	Загальновиробничі витрати			2000
9	Виробнича собівартість			
10	Прибуток (націнка)	30%		
11	Вартість обслуговування групи			
12	Ціна одного ваучера без ПДВ			
13	ПДВ	20%		
14	Ціна продажу одного ваучера з ПДВ			
15	Комісія турагента	10%		
	Ринкова ціна туру			

Джерело: складено автором за Г. Михайліченко 2020, с. 14-15.

У *висновку* необхідно коротко описати отриманий тур та зазначити, що саме було зроблено під час виконання даної роботи.

Список використаних джерел наводиться наприкінці роботи в порядку згадування джерела в тексті. Назва джерела наводиться мовою оригіналу, якою користувався студент при виконанні роботи.

4. ВИМОГИ ЩОДО ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

Вимоги щодо обсягу індивідуальної роботи відсутні. Головне – витримати її структуру та обґрунтувати основні дії по формуванню туру:

- сутність і специфіка обраного виду туризму;
- потреби цільової аудиторії;
- оцінка туристичних можливостей області / регіону / країни відвідування;
- розробка маршруту туру;
- вибір підприємств, які надають послуги розміщення та харчування;
- транспортне забезпечення туру;
- технологічна документація туру;
- формування програми перебування туристів;
- страхування туристів;
- розрахунок вартості туру;
- інформаційне забезпечення туру.

Формальні вимоги:

Робота пишеться на аркуші формату А4, кожна сторінка друкується на одному боці аркуша. Сторінки обмежуються полями шириною 20 мм. Шрифт чорного кольору, гарнітура – Times New Roman, кегль – 14. Інтервал між рядками – 1,5, інтервал абзацного відступу – 1,25 см.

Структурні одиниці виділяються напівжирним шрифтом і відокремлюються інтервалом.

Посилання на літературні джерела наводяться в Гарвардському стилі наприкінці речення або по тексту. Це може бути посилання на джерело в цілому, або на джерело із зазначенням конкретної сторінки, наприклад: (Михайличенко 2023) або (Безрученков 2020; с. 48). Посилання на Інтернет-джерело без зазначеного автора та року видання подається наведенням URL та року звернення, наприклад: (https://vidviday.ua/dolyna_krokusiv).

Список використаних джерел складається в порядку згадування в тексті за ДСТУ 8302:2015. Зразок складання списку літератури – в Додатку 3.

На всі таблиці та ілюстрації в тексті обов'язково робити посилання, наприклад, (рис. 1) чи (Таблиця 2). Таблиці та ілюстрації розміщуються в тексті за першою згадкою, або на наступній сторінці. Якщо їхній обсяг перевищує одну сторінку (формат А4), тоді таку таблицю чи ілюстрацію доцільно винести в Додатки. Ілюстрації, які йдуть серіями, теж варто подавати в додатках.

Якщо ілюстрація розміщена в тексті, тоді перед і після неї пропускається рядок. Ілюстрації позначають словом «Рис.» і нумерують послідовно арабськими числами. Ілюстрації (рисунок) повинні мати назву, яку розміщують під нею посередині. Якщо ілюстрація запозичена – вказується джерело.

Формат таблиць має бути однаковим у всій роботі. Таблиці нумерують послідовно арабськими числами. Кожна таблиця має мати коротку і точну назву, що записується над таблицею посередині.

За зразок можна взяти оформлення посилань, таблиць, ілюстрацій та списку використаної літератури в даному посібнику.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИКОНАННЯ ТА ЗАХИСТУ ІНДИВІДУАЛЬНИХ РОБІТ

Система оцінювання якості індивідуальної роботи передбачає виставлення балів за її змісту, виконання та захист. Кількість балів за кожен частину роботи представлено в Таблиці 8.

Захист індивідуальної роботи проводиться у формі ділової гри, де здобувач виступає у ролі менеджера турфірми і пропонує розроблений тур потенційним туристам (інші члени групи). На презентацію надається 10–15 хвилин.

Таблиця 8. Розподіл балів при оцінюванні індивідуальної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів	Рівень виконання (підраховується сума)	Кіл. балів
1	Зміст	165		
	1.1. Вступ	10	-актуальність обґрунтовано -мету визначено	0–6 0–4
	1.2. Сутність і специфіка обраного виду туризму	10	-визначення виду туризму -основні його характеристики -особливості проектування цих турів	0–3 0–3 0–4
	1.3. Потреби цільової аудиторії	10	-опис цільового споживача -потреби цільового споживача -особливості формування турів для даної ЦА	0–3 0–3 0–4
	1.4. Оцінка туристичних можливостей області / регіону / країни відвідування	15	-характеристика дестинації -характеристика основних об'єктів, повна інформація -неповна, з частковим обґрунтуванням -неповна, без обґрунтування -відсутня	0–2 12–13 6–11 1–6 0
	1.5. Розробка маршруту туру (оцінюється картографічне зображення, відповідність маршруту меті подорожі, ЦА, транспортній мережі, охоплення туристичних ресурсів)	15	-правильність вибору пунктів маршруту з огляду на ЦА -правильність картографічної побудови маршруту - правильність вибору пунктів маршруту з огляду на мету подорожі - правильність вибору пунктів маршруту з огляду на інфраструктуру	0–4 0–4 0–4 1–3
	1.6. Вибір підприємств, які надають послуги розміщення та харчування	15	-заповнення Таблиці 3 - заповнення Таблиці 4 - заповнення Таблиці 5 -правильність вибору закладу -відсутня	0–4 0–4 0–4 1–3 0
	1.7. Технологічна документація туру	15	-Технологічна карта туристської подорожі -Інформаційний листок до путівки туристської подорожі	1–6 1–9

Продовження Таблиці 8

№ з/п	Вид роботи	Кількість балів	Рівень виконання	Кіл. балів
1	Зміст	165		
	1.8. Формування програми перебування туристів (оцінюється відповідність маршруту меті подорожі, ЦА, транспортній мережі, охоплення наявних туристичних ресурсів)	15	-правильність обрахування тривалості переїздів -відповідність меті подорожі -відповідність ЦА -відповідність транспортній мережі -насиченість -варіативність	1-3 1-3 1-3 1-2 1-2 1-2
	1.9. Страхування туристів	15	-правильно - незначні помилки - значні помилки -зроблено зовсім невірно	14-15 10-13 2-9 0-1
	1.10. Розрахунок вартості туру	15	-правильно - незначні помилки - значні помилки -зроблено зовсім невірно	14-15 10-13 2-9 0-1
	1.11. Інформаційне забезпечення туру	15	-висока якість оформлення -незначні недоліки -суттєві недоліки -відсутність окремих позицій	14-15 10-13 6-9 1-5
2.	Відповідність оформлення роботи встановленим вимогам	15	-оформлення списку літератури -оформлення візуального матеріалу -дотримання шрифту, абзаців, міжрядкового інтервалу тощо	1-8 1-5 1-2
3.	Захист роботи (змістовність пропозиції з огляду на споживача, відповіді на запитання)	20	-вміння викликати інтерес -ґрунтовність пропозиції -цікава презентація -відповіді на запитання	1-5 1-5 1-5 1-5
Разом		200		

Джерело: розроблено автором.

Робочою програмою дисципліни у структурі оцінки з дисципліни на індивідуальну роботу відведено 40 балів. Оцінка, визначена за наведеним нижче алгоритмом, перераховується шляхом поділу отриманої суми на 5.

Відповідно до п.4.4.1 та 4.6.1 «Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатському угорському інституті імені Ф.Ракоці II» у разі невиконання без поважної причини індивідуальної роботи здобувач освіти може бути не допущений до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни.

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Законодавчо-нормативна база

1. Про туризм. Закон України від 15.09.1995 р. № 324/95-ВР.
2. Про страхування. Закон України від 07.03.1996 р. № 85/96-ВР.
3. Про захист прав споживачів. Закон України від 1 грудня 2005 року. № 3161 - ІУ
4. Про стандартизацію. Закон України від 17 травня 2001 року № 2408-III
5. ГОСТ 28681.1-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Проектирование туристских услуг. <http://vsegost.com/Catalog/72/7239.shtml>
6. ГОСТ 28681.3-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Обеспечение безопасности туристов. <http://vsegost.com/Catalog/72/7247.shtml>
7. ДСТУ 4268 : 2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-941.
8. ДСТУ 4269 : 2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-940.
9. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-939.

Базова література

1. Мальська, М. П., Худо, В. В., Занько Ю. С. (2011) : Організація туристичного обслуговування : підручник. Київ : Знання. 275 с.
2. Матвієнко, А. Т. Технологія та організація туристичної діяльності : навч. посіб. / А. Т. Матвієнко, В. Г. Цись. – Київ : Кондор, 2015. – 120 с.
3. Михайліченко А.І. Туроперейтинг.
4. Любіцева, О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. / О. О. Любіцева. – 2-ге вид., перероб. та доп. – Київ : Альтерпрес, 2008. – 300 с.
5. Туроперейтинг : навч. посіб. / за заг. ред. В. Я. Брича. – Київ : Кондор, 2015. – 276 с.
6. Сокол, Т. Г. Основи туристичної діяльності: підручник. / Т.Г. Сокол. – К.: Грамота, 2006. – 264 с.

ДОДАТКИ

Додаток А

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

P. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

кафедра географії та туризму

Földtudományi és Turizmus Tanszék

Індивідуальна робота

ТЕМА

ПРИЗВИЩЕ ІМ'Я ПО БАТЬКОВІ

Студента(ки) IV-го курсу

Освітня програма 242 Туризм

Берегове – 2023

Beregszász – 2021

Рис. 2. Маршрут туру «Дорога вина і смаку Закарпаття»
Джерело: <https://www.facebook.com/zakarpattiaroute/>

**Програма туру національних туроператорів по маршруту локацій
«Дорога вина та смаку Закарпаття»**

Дата / час	Атракції	Місце перебування
1	2	3
18 жовтня, неділя		
06:00	Виїзд з Києва	
18:30	Приїзд в Еко-курорт «Ізкі», поселення	с. Ізкі, Міжгірський район
19:30-23:00	Зустріч з керівництвом курорту, вечеря	с. Ізкі, Міжгірський район
19 жовтня, понеділок		
08:00	Сніданок	с. Ізкі, Міжгірський район
8:30-10:00	Екскурсія територією Еко-курорту «Ізкі»	с. Ізкі, Міжгірський район
10:00-10:30	Виселення з готелю	с. Ізкі, Міжгірський район
10:30-12:30	Переїзд до комплексу «Деревенівська купель» <i>110 км.</i>	с. Нижнє Солотвино, Ужгородський район
12:30-13:10	Екскурсія територією	с. Нижнє Солотвино, Ужгородський район
13:10-14:00	Обід	с. Нижнє Солотвино, Ужгородський район
14:00-15:00	Робоча зустріч з керівництвом ОДА	с. Нижнє Солотвино, Ужгородський район
15:00-15:40	Презентація Календарю фестивалів Закарпаття	с. Нижнє Солотвино, Ужгородський район
16:00-16:30	Переїзд на «Закарпатську Палинчарню» <i>20 км.</i>	с. Минай, Ужгородський район
16:30-18:00	Екскурсія підприємством, дегустація продукції	с. Минай, Ужгородський район
18:00-18:50	Переїзд в ресторан «Порядний газда» <i>40 км.</i>	м. Мукачево
19:00-20:50	Вечеря, дегустація крафтового пива власного виробництва	м. Мукачево
20:50-21:10	Переїзд на замок «Паланок» <i>5 км.</i>	м. Мукачево
21:10-22:20	Нічна екскурсія замком «Паланок»	м. Мукачево
22:20-23:00	Переїзд в готель «Олеся», «Золота пава», «Ламберт» <i>30 км.</i>	м. Берегове
20 жовтня, вівторок		
8:30-9:00	Сніданок в готельно-ресторанному комплексі «Олеся»	м. Берегове
9:10-9:20	Переїзд на виноградники «Чизай» <i>3 км.</i>	м. Берегове
9:30-12:30	Екскурсія виноградниками. Збір винограду. Чавлення соку в діжках. Конкурси.	м. Берегове

Продовження Додатку В

1	2	3
12:30-12:40	Переїзд на підприємство «Шато Чизай» 5 км.	м.Берегове
12:50-14:30	Експерсія, дегустація в «Шато Чизай»	м.Берегове
14:30-14:50	Переїзд в ресторан «Chizay Мала Гора» 5 км.	м.Берегове
14:50-16:20	Обід	м.Берегове
16:20-16:40	Переїзд в готель 3 км.	м.Берегове
16:40-17:10	Робоча зустріч власника готелю «Олеся» з туроператорами	м.Берегове
17:10-17:30	Переїзд в оздоровчо-рекреаційний комплекс «Косино» 16 км.	с. Косонь, Берегівський район
17:30-19:30	Зустріч з власниками, відпочинок	с. Косонь, Берегівський район
19:30-20:00	Переїзд в готельно-ресторанний комплекс «Олеся» 16 км.	м.Берегове
20:00-21:00	Дегустація продукції «Світ М'яса»	м.Берегове
21:00-22:00	Вечеря	м.Берегове
22:00-23:00	Для бажаючих – вечірня програма в готельно-ресторанному комплексі «Олеся», експерсія вечірнім містом	м.Берегове
21 жовтня, середа		
8:00-9:00	Сніданок в готельно-ресторанному комплексі «Олеся». Виселення з готелю	м.Берегове
9:00-10:00	Переїзд Берегове – с. Ботар 38 км.	
10:00-11:30	Дегустація ФГ «Пан Еко»	с. Ботар, Виноградівський район
11:30-12:30	Переїзд с. Ботар – с. Олешник 30 км.	
12.30-13:30	Буйволина ферма «Карпатський Буйвіл» – експерсія, дегустація	с. Олешник, Виноградівський район
13.30-14:30	Переїзд с.Олешник – с. Іза 40 км.	
14:30-17:30	ФГ Бараново. Обід Дегустація	с. Іза, Хустський район
17:30-18:00	Переїзд в комплекс V&P 7 км.	м. Хуст, вул. Петенька, 5
18:00-18:30	Поселення в готель	м. Хуст
18:30-19:00	Робоча зустріч власника готелю з туроператорами	м. Хуст
19:00-20:30	Експерсія на Хустський замок (вистава)	м. Хуст
20:30-22:30	Вечеря в комплексі V&P, дегустація торту «Хуст», розповідь Воєводи Петенька про місцеві легенди.	м. Хуст

Продовження Додатку В

1	2	3
22 жовтня, четвер		
8:00-9:00	Виселення з готелю	м. Хуст
09:00-9:30	Переїзд в с. Шаян в комплекс "Перлина Закарпаття" <i>20 км.</i>	с. Шаян, Хустський район
9:30-11:00	Бранч, знайомство з комплексом "Перлина Закарпаття"	с. Шаян, Хустський район
11:00	Виїзд в Київ	

Джерело: складено автором у співпраці з О. Мотузенко

Порівняння програм страхування А, В, С, D

Послуги	«А»	«В»	«С»	«D»
1	2	3	4	5
Послуги швидкої медичної допомоги	+	+	+	+
Стаціонарне лікування (госпіталізація)	+	+	+	+
Використання необхідних медикаментів та медичного обладнання	+	+	+	+
Амбулаторне лікування (медичний огляд лікарем)	-	+	+	+
Оплата призначених лікарем медичних препаратів та перев'язочних матеріалів	-	+	+	+
Екстрена стоматологічна допомога (на фіксовану суму до 100–150 у. о.)	-	+	+	+
Невідкладна медична допомога до сьомого місяця вагітності	+	+	+	+
Відвідування лікарем застрахованої особи за місцем її тимчасового знаходження	-	+	+	+
Прокат милиць, інвалідних візків та інших медичних пристроїв і приладів згідно припису лікаря	+	+	+	+
Призначене лікарем лагодження окулярів, зіпсованих внаслідок нещасного випадку (на суму до 50 у. о.)	+	+	+	+
Узгоджене із страховиком перевезення застрахованої особи в Україну замість лікування за кордоном	+	+	+	+
Репатріація тіла застрахованої особи в разі її смерті до митного пункту України	+	+	+	+
Телефонні переговори застрахованої особи (страхувальника) із страховиком та/або із Асистансом стосовно Страхового випадку (на фіксовану суму до 10 у. о.)	+	+	+	+
Надання сім'ї застрахованої особи інформації про стан здоров'я (за вимогою застрахованої особи)	+	+	+	+
Надання інформації по вибору кваліфікованого адвоката та інформаційної підтримки по законодавству України з юридичних питань, якщо під час подорожі за кордоном застрахованої особи в країні перебування буде порушено кримінальну чи адміністративну справу за скоєння ненавмисного злочину або правопорушення	-	-	+	+
Сприяння у встановленні контактів з консульськими установами за кордоном	-	-	+	+
Сприяння у наданні дорожньої технічної допомоги	-	-	+	+
Інформаційне сприяння оперативному переказу готівки з України (від родичів або довірених осіб застрахованої особи) в країну перебування, якщо під час подорожі у застрахованої особи виникає негайна необхідність в отриманні додаткової суми грошей (виконання цього пункту здійснюється лише за умови дотримання сторонами законодавства в галузі валютного регулювання)	-	-	+	+

Продовження Додатку Д

1	2	3	4	5
Організація доставки застрахованих осіб (водія та пасажирів) у разі дорожньо-транспортної пригоди або поломки за кордоном транспортного засобу, на якому подорожує застрахована особа, до місця призначення у країні перебування або повернення в Україну (на фіксовану суму до 200 у. о.)	-	-	+	+
Надання та оплата послуг іншого водія у випадку, якщо у застрахованій особі раптово виникла нездатність керувати транспортним засобом з медичних показань (на фіксовану суму до 200 у. о.)	-	-	+	+
Сприяння у наданні правового захисту у разі ДТП із участю застрахованої особи	-	-	+	+
Відшкодування витрат по буксируванню транспортного засобу, непридатного до руху, до найближчої станції технічного обслуговування або автостоянки (на фіксовану суму до 200 у. о.)	-	-	+	+
Відшкодування застрахованій особі витрат на оренду (прокат) автомобіля класом не вище зіпсованого, на час ремонту, але не більше ніж на п'ять календарних днів у випадку непередбаченої поломки за кордоном легкового автомобіля, на котрому подорожує застрахована особа	-	-	-	+
Відшкодування витрат, які понесла застрахована особа внаслідок випадкової поломки спортивного інвентарю, взятого нею на прокат у місці відпочинку (на фіксовану суму до 500 у. о.)	-	-	+	+
Відшкодування непередбачених витрат застрахованої особи з метою придбання предметів першої необхідності (одяг, взуття, предмети гігієни) внаслідок втрати застрахованою особою власного багажу або його частини при повітряному перевезенні (у розмірі до 10 у. о. за один кілограм втраченого зареєстрованого багажу, але не більше ніж за 20 кг)	-	-	+	+
Відшкодування непередбачених витрат застрахованої особи на оформлення тимчасових документів внаслідок втрати оригінальних (на фіксовану суму до 300 у. о.)	-	-	+	+
Відшкодування витрат на проїзд близького родича до країни перебування застрахованої особи, якщо та знаходиться на стаціонарному лікуванні, проживання у готелі до 4 діб з оплатою до 50 у. о. за добу	-	-	-	+
Відшкодування витрат на переоформлення проїзних документів для дострокового повернення застрахованої особи в Україну з причин смерті її близького родича (на фіксовану суму до 100 у. о.)	-	-	-	+
Відшкодування витрат на проживання застрахованої особи у готелі терміном не більше чотирьох діб, після закінчення терміну дії договору страхування, з оплатою до 50 у. о. за добу, якщо її негайне повернення в Україну після виписки із стаціонару неможливе за медичними показаннями	-	-	-	+
Організація перевезення неповнолітніх членів сім'ї застрахованої особи до місця їх постійного проживання у випадку госпіталізації або смерті застрахованої особи (на фіксовану суму до 100 у. о.)	-	-	-	+

Джерело: С. О. Погасій, М. В. Тонкошкур, Ю. В. Краснокутська 2019, с. 39-40

Технологічна карта туристської подорожі

Назва туристичної організації	
Назва маршруту	
Вид транспорту	
Основні пункти маршруту	
Вид маршруту	
Кілометраж	
Тривалість маршруту в днях (календарних)	
Кількість туристичних груп	
Всього туристів по маршруту	
Всього людино-днів (по ночівлям) обслуговування на маршруті	
Перелік послуг в турі (екскурсійні та ін.)	
Тривалість роботи керівника туристичної групи	
Вартість путівки на туристичну групу	
Вартість путівки на одну особу	

**ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЛИСТОК
до путівки туристської подорожі**

« _____ »
(найменування маршруту)

Складається за наступним змістом:

Обов'язкова інформація:

1. назва країни / регіону / області / перебування, її столиця / адміністративний центр, державний устрій, релігія, валюта (для виїзних турів);
2. вказівка виду і типу туристської подорожі, основного змісту програми обслуговування, протяжності та тривалості всього маршруту;
3. опис траси подорожі – пунктів перебування, тривалості перебування і умови розміщення в кожному пункті обслуговування (тип будівлі, число місць в номері, його санітарно-гігієнічне обладнання);
4. короткий опис району подорожі (визначні пам'ятки, особливості рельєфу місцевості і т. п.),
5. розважальна та анімаційна програма під час подорожі (відповідно до технологічної карти туристської подорожі);
6. перелік послуг, що надаються за додаткову плату;
7. адреса, звідки починається туристська подорож.

Приблизний перелік додаткової інформації:

1. Корисні поради туристам
2. Рекомендації з правил поведінки при здійсненні подорожі

Приклади оформлення різних видів джерел

Вид джерела	Приклад оформлення
1	2
Книги, підручники, посібники	Кифяк В. Ф. Організація туризму: Навчальний посібник. Чернівці : Книги – XXI, 2008). 44 с. Кравець О., Байлик С. (2017) : Організація анімаційних послуг в туризмі : навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2008. 197 с. Організація туризму: підручник / І. М. Писаревський та ін. Харків: ХНАМГ, 2008. 541 с.
Книги без автора (укладач)	Маркетинг у туризмі : навч. посіб. / Забалдіна Ю. Б., Роскладка Н. О., Білик В. В., Дупляк Т. П. Київ : КНТЕУ, 2020. 632 с.
Монографії	Ткаченко Т. І., Дупляк Т. П. Виставковий бізнес : монографія. Київ : Вища школа, 2016. 244 с.
Словники	Словник української мови: в 11 томах. Том 10. Київ : Знання, 1979. Смолій В. А., Федорченко В. К., Цибух В. І. Енциклопедичний словник-довідник з туризму. Київ : Академія, 2006. 372 с.
Законодавчі та нормативні документи	Закон України Про туризм. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 1995. № 31. ДСТУ 28681.1-95. Проектування туристських послуг. К. : Держстандарт України, 1995. 53 с.
Матеріали конференцій	Бондарь О. І. Event-менеджмент туристичного підприємства. <i>Проблеми і тенденції розвитку сучасної економіки в умовах інтеграційних процесів: теоретичні та практичні аспекти</i> : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф., м. Херсон, 17–18 жовт. 2019 р. / ХДУ. Херсон, 2019. С. 420–422.
Наукові статті	Буднікевич І., Гавриш І., Крупенна І. <i>Event-маркетинг в програмах просування привабливості індустрії гостинності регіону. Збірник наукових праць ЧДТУ. Серія : Економічні науки</i> . 2018. № 48. С. 116–123.
Електронні ресурси	10 кращих українських фестивалів URL: https://elle.ua/stil-zhizni/blog_stil_zhizni/10-luchshih-ukrainskih-festivalej/ (дата звернення 1.12.2022). Адаменко А. В., Зігунов В. М. Подієвий туризм як шлях розвитку територіальних громад. URL: https://cutt.ly/O1IAQOQ (дата звернення 1.12.2022). Державне агентство розвитку туризму. URL: https://www.tourism.gov.ua/ (дата звернення 1.12.2022).

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Гаврилюк С.П., Сокол Т.Г., Міхо О.І., Хорошенко А.П. Тенденції розвитку операційної діяльності туристичних підприємств в Україні. *Вчені записки Університету «КРОК»*. 2022. №2 (66). С. 96–106.
2. ГОСТ 28681.1-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Проектирование туристских услуг. URL: <http://vsegost.com/Catalog/72/7239.shtml> (дата звернення: 14.03.2023).
3. ГОСТ 28681.3-95 Туристско-экскурсионное обслуживание. Туристские услуги. Обеспечение безопасности туристов. URL: <http://vsegost.com/Catalog/72/7247.shtml> (дата звернення: 14.03.2023).
4. Давидова О.Г. Методи оцінювання туристичної привабливості регіонів країни. URL: https://ukr-socium.org.ua/wp-content/uploads/2015/10/97-107_no-4_vol-55_2015_UKR.pdf (дата звернення: 14.03.2023).
5. Дем'яненко С.Г., Шуптар-Пориваєва Н.Й. Методичні вказівки до організації практичних занять з дисципліни «Основи туроперейтингу». Одеса. ОДЕКУ, 2020. 48 с.
6. ДСТУ 28681.1-95. Проектування туристських послуг. Київ : Держстандарт України, 1994. 53 с.
7. ДСТУ 4268 : 2003. Послуги туристичні. Засоби розміщування. Загальні вимоги. URL: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-941 (дата звернення: 14.03.2023).
8. ДСТУ 4269 : 2003. Послуги туристичні. Класифікація готелів URL: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-940 (дата звернення: 14.03.2023).
9. ДСТУ 4281:2004. Заклади ресторанного господарства. Класифікація. URL: dbn.co.ua/load/normativy/dstu/5-1-0-939 (дата звернення: 14.03.2023).
10. Закон України Про захист прав споживачів : прийнятий 1 грудня 2005 року № 3161 – ІУ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12#Text> (дата звернення: 14.03.2023).
11. Закон України Про стандартизацію : прийнятий 17 травня 2001 року № 2408-III URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18#Text> (дата звернення: 14.03.2023).
12. Закон України Про страхування : прийнятий 07.03.1996 р. № 85/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.03.2023).
13. Закон України Про туризм : прийнятий 15.09.1995 р. № 324/95-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text> (дата звернення: 14.03.2023).
14. Зелінська Г.В. Поняття туристичної привабливості території та чинники, які на неї впливають. *Гостинність, сервіс, туризм: досвід, проблеми, інновації* : матеріали ІХ Міжнар. наук.-прак. конф. м. Київ, 14-15 квіт. 2022 р. К.: КНУКІМ, 2022. С.113–115.
15. Ковальчук С. В., Миколишина В. В. Поняття туристичного ринку та особливості його функціонування. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія: Економічні науки*. 2011. № 6. Т. 4. С.60–65.
16. Компанец К.А., Бойко Г.Ф. Методичні підходи до формування туристичного продукту (маршруту). *Інфраструктура ринку*. 2018. Вип. 18. С. 51–58
17. Король О. Д. Організація екскурсійних послуг у туризмі : навч.-метод. посібник. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2016. 144 с.
18. Кривоберець М. М. Продукт туристичного оператора та його місце в індустрії туризму. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70). № 2. С. 212–216. DOI: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/70-2-35>

19. Левицька І. В., Постова В. В. Визначення території як потенційної туристичної дестинації. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2017. № 6. Т.3. С.12–17. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/levycka.htm (дата звернення: 14.03.2023).
20. Любіцева О. О. Методика розробки турів. Навчальний посібник. Київ : Альтерпрес, 2003. 104 с. URL: <http://tourlib.net> (дата звернення: 14.03.2023).
21. Любіцева, О. О. Методика розробки турів : навч. посіб. Київ : Альтерпрес, 2008. 300 с.
22. Мальська, М. П., Худо, В. В., Занько Ю. С. Організація туристичного обслуговування : підручник. Київ : Знання. 2011. 275 с.
23. Матвієнко А. Т., Цись В. Г. Технологія та організація туристичної діяльності : навч. посіб. Київ : Кондор, 2015. 120 с.
24. Менеджмент туризму: підручник / укл. В. К. Кіптенко. К.: Знання, 2010.
25. Методичні вказівки до виконання курсових робіт з дисципліни «Технологія туристичної діяльності» для студентів спеціальності 242 «Туризм» всіх форм навчання / укл. Д. Ю. Мамотенко, Т.С. Кукліна. Запоріжжя. 2022. 40 с.
26. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Туроперейтинг» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм» укл. А. І. Михайліченко, Д. І. Басюк. Київ : КНТЕУ, 2020. 38 с.
27. Методичні рекомендації до виконання розрахунково-графічної роботи з навчальної дисципліни «Організація туризму (туроперейтинг)» / С. О. Погасій, М. В. Тонкошкур, Ю. В. Краснокутська. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. 41 с.
28. Михайліченко Г. І. Туристичний потенціал: методи оцінювання та інноваційний розвиток. *Проблеми економіки*. 2013. № 1. С. 115–123.
29. Михайліченко Г.І. Туроперейтинг: підручник. Київ : ЦІТ КНТЕУ, 2018. 304 с.
30. Музиченко-Козловська О. В.. *Економічне оцінювання та регулювання туристичної привабливості території* : автореф. дис. ... канд. екон. наук / Нац. ун-т "Львівська політехніка". Львів. 2007. 21с.
31. Парус Інтернет-Консультант. Інформаційно-аналітична система по законодавству України URL: http://cons.parus.ua/_d.asp?r=003OF0ddff905b524b8f9a0f77cef4cda32b0 (дата звернення: 14.03.2023).
32. Положення про організацію освітнього процесу в Закарпатському угорському інституті імені Ф. Ракоці П. URL : https://kmf.uz.ua/wp-content/uploads/2023/03/orh_osv_proc_zui_2023.pdf (дата звернення: 14.03.2023).
33. Семенова М.В. *Господарсько-правове регулювання туристичної діяльності* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків. 2017. 20 с.
34. Сокол Т. Г. Основи туристичної діяльності: підручник. Київ : Грамота, 2006. 264 с.
35. Стеченко Д. М. Теоретичні аспекти дослідження природно-рекреаційного потенціалу регіону. *Національний вісник ЧДІЕУ*. 2009. № 2. С. 65–76.
36. Таран О.С. Турпакет: проблеми правового регулювання та практики правозастосування. *Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції*. 2019. № 1. С. 66–69.
37. Ткаченко Т. І., Соколова К. О. Теоретичні аспекти формування туристичного потенціалу підприємств. *Вісник Маріупольського державного університету Серія: Економіка*. 2011. Випуск 1. С.107–112.

38. Туроператор «Відвідай» URL: https://vidviday.ua/dolyna_krokusiv (дата звернення: 14.03.2023).
39. Туроперейтинг : навч. посіб. / за заг. ред. В. Я. Брича. Київ : Кондор, 2015. 276 с.
40. Тучковська І. І. Особливості створення туристично-екскурсійного маршруту для осіб з інвалідністю. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Економічні науки.* 2021. № 62. С.115–120. DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2021-62-16>
41. Шарко М. В., Петрушенко Н. В. Методика виведення на ринок нових туристичних продуктів: теоретичний аспект. *Вісник ХНТУ.* 2020. № 1(72). Ч. 2. С. 103–111. DOI:10.35546/kntu2078-4481.2020.1.2.14
42. Юхновська Ю. О. Методичні підходи до оцінювання туристичного потенціалу України та регіонів. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління.* URL: <https://doi.org/10.32838/2523-4803/69-4-34> (дата звернення: 14.03.2023).

Методичні рекомендації призначаються для ефективної організації індивідуальної роботи з дисципліни «Організація туризму (Туроперейтинг)» здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 24 «Сфера обслуговування» спеціальності 242 «Туризм».

Наведені основні вимоги до змісту індивідуальної роботи та порядок її виконання; необхідні правила оформлення таблиць, рисунків, додатків та ін., надаються критерії оцінювання та перелік рекомендованих джерел. Подано приклади оформлення титульного аркуша, технічної документації та списку використаних джерел.

УДК 338.48:339.138

Методичне видання

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до виконання індивідуальної роботи з навчальної дисципліни
«Організація туризму (Туроперейтинг)»
2023 р.

Рекомендовано до видання в електронній формі (PDF)
рішенням Вченої ради Закарпатського угорського інституту ім. Ф.Ракоці II
(протокол № 5 від 24 травня 2023)

Підготовлено Видавничим відділом спільно з кафедрою географії та туризму Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II

Укладав і редагував:

Галина Шука, доктор педагогічних наук, професор
(кафедра географії і туризму ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Рецензенти:

Леся Ковальська – кандидат географічних наук, доцент (кафедра туризмознавства і краєзнавства, Прикарпатський національний університет імені В. Стефаника)

Йосип Молнар – кандидат географічних наук, доцент (кафедра географії та туризму, Закарпатський угорський інститут імені Ференца Ракоці II)

Технічне редагування та коректура: *Галина Шука*

Дизайн обкладинки: *Ласло Веждед*

УДК: *Бібліотечно-інформаційний центр “Опацої Черє Янош” при ЗУІ ім. Ф.Ракоці II*

Відповідальні за випуск:

Олександр Добош (Видавничий відділ ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

Галина Шука (кафедра географії і туризму ЗУІ ім. Ф.Ракоці II)

За зміст методичних рекомендацій відповідальність несе автор
Видавництво: Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II (адреса: пл. Кошута 6, м. Берегове, 90 202. Електронна пошта: foiskola@kmtf.uz.ua) Статут «Закарпатського угорського інституту ім. Ференца Ракоці II» (Затверджено протоколом загальних зборів Благодійного фонду За ЗУІ, протокол №1 від 09.12.2019р., прийнято Загальними зборами ЗУІ ім. Ф.Ракоці II, протокол №2 від 11.11.2019р., зареєстровано Центром надання адміністративних послуг Березівської міської ради, 12.12.2019р.)